

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Erich Fried

Seçmeler

Ücretsiz PDF Kitapları için: <https://rantey.org>

PAPİRUS
YAYINLARI

© 1994 Papirüs Yayınları

Papirüs Yayınları No : 50

Erich Fried Seçmeler 1

ISBN TKNO 975-7432-48-2

1. Baskı Aralık 1994, İstanbul

Genel Dağıtım Papirüs Yayın Dağıtım
Çatalçeşme Sok. No. 40
Cağaloğlu/İstanbul
Tel : 528 56 15 - 527 01 53
Faks 526 85 07

Ankara Dağıtım : Adaş
Tel 434 46 24 (4 Hat)
Faks 435 60 57

Kapaktaki Resim Catherine Fried-Boswell
(*Mutfakta Fried Ailesi*)
Kapak Düzeni : Zehra Şenoğuz
Dizgi : İrat 661 39 83
Baskı : Ayhan Matbaası 518 24 14

ERICH FRIED

•

SEÇMELER

Çeviri

Ulla Karadeniz

Bekir Karadeniz

Ayrılıktan sonra yeniden

ÖNSÖZ YERİNE

Bu kitap, Erich Fried'i özenli ve ayrıntılı bir çalışmayla Türkçeye kazandırma düşüncesinin ilk ürünü. Buradaki şiirler Fried ve Fried üzerine yazılmış kitaplardan (yaklaşık 25 cilt) derlendi. Bir başlangıç olarak, bizi bu çalışma konusunda yüreklendiren hocamız Can Yücel'in önerisini de gözönüne aldığımızda öncelikle Fried'in yaşamına ilişkin kısa bir bilgi ve şiirlerinden seçmelerle bu kitap ortaya çıktı.

Erich Fried çevirilerine yönelmemize yardımcı olan sevgili Yusuf Karaçelik'e teşekkür ederiz.

*Ulla Karadeniz
Bekir Karadeniz*

Fotograf: Catherine Fried-Boswell

1921 yılında Viyanalı Yahudi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Erich Fried Batı Avrupa solunda çok iyi tanınan ve saygı duyulan bir şair, düşünürdü.

Şiir yazmaya çocukken, altı yaşında başladı. İlk şiirlerinde bile hayatı boyunca yazdığı tüm şiirlerinde bulunan insan sevgisi, dahası barış ve adalet özlemi hissedilir.

Altı yaşındaki bu çocuk, 15 Temmuz 1927'de Viyana'daki Kanlı Cuma'ya tanık oldu. Aynı yılın Ocak ayında küçük bir kasabada aşırı sağcı bir grubun sosyaldemokrat işçilere saldırması sonucu çıkan çatışmada 8 yaşında bir çocuk ve bir savaş gazisi öldürüldü. 3 Katil yakalanıp yargılandı, ancak mahkeme, 14 Temmuz 1927'de beraat kararı verdi. Buna karşı, kendiliğinden gelişen bir biçimde 15 Temmuz günü büyük bir protesto yürüyüşü düzenlendi. Barış içinde başlayan yürüyüş kanlı bir biçimde son buldu. Polisin saldırıları üzerine yürüyüşçüler adliye sarayını kundakladı. Bu olayla birlikte iç-savaş başlamış oldu. O zamanki Hristiyan Sosyaller ve Büyük Almanya yandaşlarından oluşan hükümet, orduya ait silahların polise verilmesini emretti. Emniyet Müdürü de bu karara uyup, polisini saldırttı: 87 ölü, birçok yaralı.

Erich Fried, bir rastlantı sonucu annesiyle birlikte bu olaylara tanık olmuştu. Bu olaya ilişkin bir anısını şöyle anlatıyor: "Okuldaki Noel kutlamasında bir Noel şiiri okumam isteniyordu. Sahneye çıktığımda aşağıdan birinin, 'Emniyet Müdürü de gelmiş' dediğini duydum. Öne doğru çıkıp başımla selam vererek şöyle dedim: 'Sayın bayanlar, baylar, ne yazık ki Noel şiirimi okuyamayacağım, çünkü Emniyet Müdürü Dr. Schober de dinleyiciler arasında. *Kanlı Cuma* gününde şehir merkezindeydim; o ölü ve yaralı taşıyan sedyeleri gördükten sonra Bay Schober'in huzurunda şiir okuyamam.' Yeniden ba-

şımla selam verip sahneden indim. Tam o anda gördüğüm Emniyet Müdürü ayağa fırlayıp bir iki yandaşıyla birlikte salonu terketti. Kendisi veya onunla gidenlerden birisi salonun kapısını çarparak çıktı. Ben yeniden sahneye çıkıp 'Şimdi okuyabilirim' diyerek Noel şiirimi okumaya başladım."

Avusturya'da 30'lu yılların başından beri Yahudilere karşı ırkçı saldırılar, Şubat 1934'te ise içsavaş başlamıştı artık. 1 Mart 1938'de Hitler Avusturya'yı işgal edip Almanya'ya bağladıktan sonra, 20 Mayıs 1938'den başlamak üzere Nürnberg Irk Yasaları Avusturya'da da geçerli kılındı. Hitler'in Avusturya'yı işgalinden birkaç gün sonra, genç Fried birkaç okul arkadaşıyla birlikte bir direniş grubu örgütledi.

24 Nisan 1938'de annesi ve babası tutuklandı. Bir ay sonra, 24 Mayıs 1938'de babasını baygın bir halde eve getirdiler. İşkencede aldığı yaralar sonucu aynı gün öldü. Annesiye 5 yıl hapse mahkum edildi.

Erich Fried bir süre sonra Avusturyayı terkederek Belçika üzerinden İngiltere'ye kaçıp 5 Ağustos 1938'de Londra'ya vardı. 6 ay sonraysa serbest bırakılan annesini İngiltere'ye getirtmeyi başardı. Avusturya'dan çıkaramadığı çok sevdiği anneannesi, 1942'den sonra götürüldüğü Theresienstadt toplama kampından bir daha geri dönmedi.

Fried, İngiltere'de göçmenler için özyardım grupları kurdu. Ayrıca yetmişin üzerinde insanın da Avusturya'dan kaçmasına yardımcı oldu. Erich Fried bu korkunç deneyimlerinden sonra şöylesi bir karara varmıştı:

"Almanların Viyana'ya girişi ve babamın öldürülmesinden sonra eğer hayatta kalırsam babamın son yıllarında isteyip te başaramadığını başarmaya karar verdim; faşizme, ırkçılığa, baskı ve masum insanların sürgün edilmesine karşı bir yazar olmak."

Erich Fried yazdığı yüzlerce şiir, makale, deneme ve anılarıyla hayatı boyunca bu yemine sadık kaldı.

Kişiliği gereği sol düşünceleri benimsedi. Her zaman devrim-

cilerden yana olup, yüzyılımızda yaşanan haksız savaşlara, tüm dünyadaki baskılara karşı sesini yükseltti. Onu 'devrimciler'den ayıran, çok ince adalet duygusu ve soru sormaktan vazgeçmeyişi, verilen yanıtlarla yetinmeyişidir.

İlk kez 1953'te ve ondan sonra sayısız kere Almanya'ya geldi. Vietnam savaşı, atom silahları, Macaristan'daki isyanı Sovyetlerin bastırması, İsrail'in Filistinlilere karşı tutumu, Yunanistan'daki askeri darbe, Berlin'de Benno Ohnesorge'nin, Bolivya'da Che Guevara'nın öldürölmesi, Rudi Dutschke'ye düzenlenen saldırı, Berlin'de Georg von Rauch'un polis tarafından öldürölmesi, İspanya ve Portekiz'deki gelişmeler, Ulrike Meinhof ve daha sonra öteki RAF tutuklularının şüpheli ölümü, Lübnan savaşı, İran Afganistan, Nikaragua'daki durumlar, Türkiye'deki abkeri darbe, Körfez savaşı, Sabra ve Şatilla kamp-larındaki katliamlar, ABD'nin Granada çıkartması, ve daha sayamadığımız bir dolu olaya karşı sesini yükseltti 1988'deki ölümüne kadar.

Şiirlerinin konuları sevgi, dil politika, ölüm ve daima insandı. Fried'in yaşamı aynı zamanda, çağdaş sol politika ve edebiyat tarihini yansıtmaktadır.

Ulla Karadeniz
Bekir Karadeniz

İçindekiler

Mutfak Masası Sohbeti	13
Buzda	14
Traş Olurken	16
Yaşam Nedir	17
İçimdeki Özgürlük Üzeri	18
Dinle İsrail	19
Belki Allende	20
Başkentte	22
O	23
Türkü Söylüyor	24
Aç Olan Kılıca Sarılır	25
Mirasçıların Kavgası	26
Korku ve Kuşku	27
İkincil	28
İnsandan Yolaçıkan Bir Tarih Anlayışı	29
Sorular	31
Dilini Yutmuş	32
Kapı	33
Tarihin Melekleri	34
Nerede	35
Tren Yolculuğu	36
Hayatta Kalabilen Biriyle Konuşma	37
Ça ıra	38
Kısa Vadeli Ütopya	39
Kedi Bilinci	40
Pablo Neruda İçin - Geri Geliyorlar	41
Stalin Üzerine Pablo Neruda	42
Sol Sağ Sol Sağ	44
Şiddet	45
Birleştirmeler	48
Ne Olduğu	49
Küçük Birşey	50
Kış Bahçesi	51
Acıyan	52
Bir Mucize İçin Önalıştırmalar	53
Status quo	54
Önlemler	55
Üç Taş	56
Çaresizliğe Övgü	57
Çocuk Oyunu Değil	59
Pragmatizm	60
Yalancının Mumu Yalanı	61
Dokunulmaz	62
Şimd'Umut	63

Toplayan	64
Alışmamalı	65
Açık Eksiltme	66
Vatandaşlığa Alınma	67
Başsavcı Siegfried'in Ölümü Üzerine	68
Başarı	71
Geri Bakış	72
Sakat Mucizesi	73
Karıştırmaca	74
Dengi Dengine	76
Yanıt	77
Vur Öldür	78
Meslek Seçimi	79
Savunma Durumunda	80
Unutmaya Karşı	81
Son Uyarı	82
Sorular ve Yanıtlar	83
Şakadan Anlamaz	84
Susmayan	85
Örtülü Tablo	87
Bir Fark	88
Bir Peygamber	89
Sözcükler	90
Seni	91
Düşünce Özgürlüğü	92
Bilinmeyen	93
Gerekli Sorular	94
Ayrılık	95
Sensiz	96
Gündüz Düşü	97
Rüyamda	98
Sadakat	99
Yirirmisekiz Soru	100
Rüya	101
Donkişot'un Son Sözü	102
Olay	103
Ama Yeniden	104
Neydi O	105
Huzur Getiren	107
Seni Düşünmek	108
Sol Bir Aşk Şiiri mi	109
Ben	110
Rahatlama	111
Sen	112
Seçenek	113
Bilinir	114
Olası mı	115
Uykusuz Gece	116
Yiğit Sisy'nin Türküsü	117
Sondan Önceki Versiyon	118
Kur	119
Son Söz Yerine	120

Mutfak Masası Sohbeti

Çatal bıçak ve tabaklar arasında
Sohbetten artakalan
düzeltmeler esnemeler takışmalar
kanatlanmış sözcükler

Uçmuyorlar ama
Hiç birşey uçup gitmiyor
Kuş uzaklaşıyor benden sekerek
ve çöküyor lavabonun altına

Sürgülenmiş dünyanı
tokmaklamak isterdim
ölmüş
olsaydım eğer

Eğer
doğsaydım yeniden
bulmak isterdim seni
ve söylemek sana

Ama yaşıyorum
ve sözlerim yetişmiyor
ulaşmıyor sana kadar
ve yuvarlanıp gidiyor masadan

Buzda

Anlaşılmaya
çaladım
Anlattıklarım
gerekçeleri
ve amaçları
iştirilsin diye belirgin olarak
dinleyenlerce

Ne anladılar?

Bir fıkra geliyor aklıma
Hani buzlanma yüzünden
attığı her adımda
iki adım geri giden
bundan dolayı da
okula geç gelen
çocuğun fıkrası

Bana da öyle oldu işte

“İyi de nasıl geldin okula o zaman”
diye sorar öğretmen
“Çok kolay: Vazgeçtim okula gelmekten
arkamı dönüp
gerişin geri eve gitmeye çalıştım”

İşte bana da öyle oluyor

Anlaşılmaya
çaba göstermekten
vazgeçip
yalnızca kendime
ve artık bulunmayan
terkettiğim yuvama
dönmeye çalışacağım

O zamanlar
gülmüştüm buz fıkrasına
öğrenciyken

Çok iyi hatırlıyorum

Traş Olurken

Jiletin keskinliğı oranında
genç oluyor
aynadaki görüntüm

Ne kadar keskin olmalı ki
gençleştirsin beni
gerçekten

Yaşam Nedir?

Yaşam
kūvetimdeki suyun
sıcaklığıdır

Yaşam
açık bağındaki
ağızım

Yaşam
hiddettir
ülkelerimizdeki haksızlığa

Suyun sıcaklığı
yetmiyor
Şaplatmalıyım da

Yeterli değil
bağrında olması ağzımın
Öpmeliyim de

Haksızlığa karşı hiddet
yeterli değil
Anlamalı özünü

ve de birşey
yapmalı buna karşı
ki yaşam
yaşam olsun ondan sonra

İçimdeki Özgürlük Üzerine

Efendinin
Parlayan siyah çizmelerini
öpmek için eğildiğimde
Eğil dedi
daha eğil

Daha çok eğildiğimde
bükülmek istemeyen
omurga kemiğimin
direncini
hissettim
içimde
çok güzel bir biçimde

Sevinç içinde
emeklemeye devam ettim
içimdeki saygınlık
ve gücümü hissettirdiğinden
minnettarım efendiye

Dinle İsrail

Vahşice peşimize düştüklerinde o zamanlar
sizden biriydim
Siz başkalarının peşine düştüğünüzde
Nasıl sizden olayım ben?

Özleminizdi,
sizi katleden
öteki halklar gibi olmak
Onlar gibi oldunuz şimdi

Size vahşeti yaşatanlardan
daha fazla yaşadınız
Siz mi yaşıyorsunuz şimdi
onların vahşetini

“Çarıklarınızı çıkarın”
diye emrettiniz dövülenlere
Çarıkları kumdan olanları
günah keçisi gibi
çöllere
ölümün
büyük camisine sürdünüz
Ancak
üstlenmediler
yüklemek istediğiniz günahları

Bombalarınız
ve tanklarınızın izinden
daha kalıcıdır
kumdaki çıplak ayak izleri

Belki Allende

Yorgun düştüm yenilgilerden
ve her yenilgiden sonra
gelip te
“Aslında zaferdi”yi
kanıtlayan dostlardan
daha da
yorgun düştüm

Aslında
böyle konuşurlar
Yenik düşmemek için
yenilgilere
Fakat
böylesi konuşmaların
götüreceğı zafer de
böyle olur

Biliyorum
Yeninin zaferi daima
(Bunun da biri olduğı)
bir dizi yenilginin
son halkası olarak gelir
Teselli olabilirdi bu
Ancak kanlıdır uzuvlar

Öldüğümde
Kendi canına kıydı
diyebilirler
Tıpkı
bunu gerçekten yapsaydım
"Onu öldürenler onlardı"
denebileceği gibi

Ancak
onların caniliklerini görmek
ve bu yenilginin
davamızın
olamazlığını kanıtladığına dair
gazete palavrasından
ve yeni mücadele için
güç toparlayamayacak denli
yaşlı olmaktan yorulduysam da
yorgun değilim
mücadele edemeyecek kadar
ölümümden dolayı birgün
öleceklere karşı

Başkentte

"Egemen olan kim burada?"
diye sordum
"Tabii ki halk"
dediler

Şöyle dedim:
"Tabii ki halk da,
egemen olan kim
gerçekten?"

Çocuklarını yutup
 Ölülerinin kanını içer
 Vaaz verir sağırlara
 Tanımaz yüksek değerleri

Yolunu unuttur
 İhanetten ihanete sallanıp gider
 Yanlıştan yanlışa
 Uyur yenilmelerinde

Her ocuk öğrenir okulda
 Gereksizliğini
 Halk kazıdı belleğine sonunda
 onu istemediğini halkın

On kez kanıtlandı
 zafere ulaşamayacağı
 Kanıtlayanlarınsa
 kaçır uykuları

Ona inananlar yorgun düşer
 bazen kuşkulanmaktan
 Ondan nefret eden bazıları
 bilir geleceğini onun

Türkü Söylüyor

Türkü söylüyor biri
korkudan
korkuya karşı

Türkü söylüyor biri
yokluktan
yokluğa karşı

Türkü söylüyor biri
zamandan
zamana karşı

Türkü söylüyor biri
tozdan
toza karşı

Türkü söylüyor biri
adlardan
adları adsızlaştıran

Aç Olan Kılıca Sarılır

Ne yazık ki
inceliklere ayıracak
zamanımız yok bugün
diye söyledi

Yıllardır
hödüğün teki olarak
tanıdığım biri

Mirasç ılar ın Kavgası

Benim Marx ım senin Marx ının
sakal ını yolar

Benim Engelsim senin Engelsinin
dişlerini d öktürür

Benim Leninim senin Lenininin
kemiklerini kırar

Bizim Stalinimiz sizin Stalininizi
ensesinden vurur

Bizim Troçkimiz sizin Troçkinizin
kafasını yarar

Bizim Maomuz sizin Maonuzu
Yangtze nehrinde boğ ar

Kapatmas ın diye bundan böyle
zaferin yolunu

Korku ve Kuşku

Kuşkulanma
korktuğunu söyleyenden

Ancak
kuşku bilmediğini
söyleyenden
kork

İkincil

Onun başdüşmanlarının iddia ettikleri gibi
arkadan ve pusuda değil
yalnızca
uzun zamandır bulunduğu yandan onun

ve bana
fazlaca önemsiz geldiğinden dolayı
mücadele etmediğim
açıkça belirttiği
amacına uygun olarak

uğraşıp dururken
baş düşmanla
vuruldum
yan düşman tarafından

Bundan dolayı da
kafamı karıştırmadı ölümüm
Hala
yalnızca başdüşmanıma karşı
savaşmakla uğraşıyorum

İnsandan Yolaçıkan Bir Tarih Anlayışı

Franco büyük bir adamdı bir dolu yanlışıyla beraber ve
temelde bir insandı başkaları gibi
Hitler büyük bir adamdı bir dolu yanlışıyla beraber ve
temelde bir insandı başkaları gibi
Stalin büyük bir adamdı bir dolu yanlışıyla beraber ve
temelde bir insandı başkaları gibi
Churchill büyük bir adamdı bir dolu yanlışıyla beraber ve
temelde bir insandı başkaları gibi
Napoleon büyük bir adamdı bir dolu yanlışıyla beraber ve
temelde bir insandı başkaları gibi
Torquemada* büyük bir adamdı bir dolu yanlışıyla beraber ve
temelde bir insandı başkaları gibi

* Tomas de Torquemada: Adı engizisyon vahşetiyle özdeşleşmiş olan, 1420-1498 yılları arasında yaşamış İspanya'nın ilk başengizitörü. Kendisi de Yahudi kökenli olmasına karşın, vaftiz olmayı reddeden 170.000 Yahudinin İspanya'dan sürülmesini sağlamıştır.

Luther büyük bir adamdı bir dolu yanlışıyla beraber ve temelde bir insandı başkaları gibi

Cengiz Han büyük bir adamdı bir dolu yanlışıyla beraber ve temelde bir insandı başkaları gibi

Muhammed büyük bir adamdı bir dolu yanlışıyla beraber ve temelde bir insandı başkaları gibi

Neron büyük bir adamdı bir dolu yanlışıyla beraber ve temelde bir insandı başkaları gibi

Sezar büyük bir adamdı bir dolu yanlışıyla beraber ve temelde bir insandı başkaları gibi

İskender büyük bir adamdı bir dolu yanlışıyla beraber ve temelde bir insandı başkaları gibi

Musa büyük bir adamdı bir dolu yanlışıyla beraber ve temelde bir insandı başkaları gibi

Ne kadar da renkli ve değişken

dünya tarihinin figürleri

Onların yerine koyarsak kendimizi

önyargısız ve oldukları gibi

Sorular - Fragen

Ivan Divic için

Ne kadar büyük yaşamın?
Ne kadar derin?
Neye maloluyor sana?
Daha ne kadar ödeyeceksin?
Kaç kapısı var?
Kaç kez
başladın yeniden?

Kurtarmak için onu
koşmak zorunda kaldın mı hiç
Evetse
bir daire çizerek mi etrafında
yoksa girintilerini de
arşınladın mı
ve neydi düşündüğün koşarken

Nereden anladın
turu tamamladığını
birkaç kez mi turladın
ikincisi gibi miydi
üçüncü kez
o yolu koşmak yerine
bir taşıtla mı gitmek isterdin
yoksa seni götürmesini mi başkasının
hangi yöne
ve kimin tarafından

Dilini Yutmuş

Neden
şiiir yazıyorsun
hala
bu yöntemle
yalnızca
bir azınlığa
ulaşmana karşın
diye sorarlar

yöntemleriyle
yalnızca azınlıklara
ulaşabildiklerinden dolayı
sabırsızlanan
arkadaşlar

benimse
yanıtım yok
onlara verecek

Kapı

Olmasaydı gecenin kapısı
Nereden gelirdi gün
Ve nereye giderdi
sonunda
Gecenin kapısı olmasaydı

Tarihin Melekleri

Doğru değil
tarihin
yanlış yazıldığı
Gerçekten
yanlıştı çoğu
Tanıklık edebilirim:
Yaşadım

Ancak
olanları aktarmak değil
düzeltmek isteyen
değişik tarafların
düzeltilmiş suretler
sunmaları
anlaşılır kolayca

Anladılar çünkü:
Gerçek
gerçekten de kötüydü
yitirecektik umudumuzu
yoksa

Nerede

Çare aramak
çaresizlerde
Nerede olacak ki başka

Yardım
gelmez zaten pek

Onlardan;
yardım etmesi
kolay olanlardan

Tren Yolculuğu

Çimenler
ve ağaçlar
ve katırtırnakları
ve asi dereler
penceremden geçtiği
ve güneş parıldadığı
sürece
olduğum kadar
hüzünlü olamam

Duraklar
daha az aydınlık
ve ben indiğim zaman
hüzün de
iner benimle
ve trende
birşey unuttursam eğer
peşimden çağırıp
yetiştirir ardımsıra

Hayatta Kalabilen Biriyle Konuşma

Ne yaptın o zamanlar
yapmaman gereken?
"Hiç"

Yapman gereken
neyi yapmadın?
"onu onu
şunu bunu:
Bazı şeyleri"

Niye yapmadın?
"Korktuğumdan"
Neden korktun?
"Ölmek istemediğimden"

Öldü mü başkaları
sen ölmek istemediğin için
"Evet,
Sanırım"

Var mı söylemek istediğin birşey
yapmadıklarına ilişkin?
"Evet; ne yapardın
benim yerimde olsaydın sen?"

Bilmiyorum
ve seni de mahkum edemem
Yalnızca bildiğim şu:
Bugün yine birşey yapmazsak
sağ kalmayacak
hiçbirimiz
yarına

Ça ira?

Peter Weiss için

Dünün canilikleri
önceki günün caniliklerini
anma günlerini
silip süpürdü

Dünün caniliklerini
anma günleriyle
uğraşıyoruz
bugünün canilikleri karşısında

Yarının canilikleri
bugünün bizlerini
anma günlerine bile
gerek duymadan
kaldıracak ortadan
Engellemezsek
biz bunları

Kısa Vadeli Ütopya

İki domuz olmak istiyorum
o zaman şanslı sayılırım
domuz ölçütlerine göre
Yemim var
diğer domuzu keserim
O zaman ölü parçası yerim
ama
tadını çıkarırım cinsdaşımın

Ancak
tek domuz olmak istemezdim aslındomuzda
O halde yalnızca açlıktan değil
Tekdomuzluktan da geberirdim

Kedi Bilinci

Yarından itibaren
fare yemeyeceğim artık
yalnız sıçan
ve giderek
daha büyük kuşlar

Sonra sıra çocuğa gelir
yeniden aslan olurum yani
ki bilindiği üzere
insanların kralıdır o

Ondan sonra
tüm itler perişan olsun
ki huzur ve asayiş sağlansın
Sonrasına bakarız

Pablo Neruda için

1. Geri Geliyorlar

İspanya
nefes almanın
ve umudun dünyasına
döndüğünde
bir parça koptu
"İspanya
seni geri istiyorum
eksiksiz"
diye yazan Pablo Neruda'nın
acı ölümünden

Tümü değil
Ama daha orda ölümü

Şili'nin
kendi seslerine
geri döndüğü gün
bir parça daha
kopacak
"Batan kardeşimin adını sorarak
uyandırdım zindancıyı"
diye yazan
Pablo Neruda'nın acı ölümünden

Neredeyse
yeniden yaşıyor olacak
Pablo Neruda
Tümüyle olmasa bile

2. Stalin Üzerine Pablo Neruda

Bir dakikalık karanlık
dedin
ve
güneş tutulması
karanlığı olduğunu
bunun

Güneş tutulması
diye yazmıştı
bir kez düşman diye adlandırdığın
senin
ve senin gibi
İspanya'da okumuş biri de

Bir dakikalık karanlık demiştin
fazla değil
Bu kadarcık
Stalin'in Komünizme yapabildiği

Ah
ne kadar da uzundu o dakika
o dakikada ölmek zorunda olanlar için
çok uzun

Neredeydin ki
ey bahtiyar
o denli çabuk geçti zaman
senin için
O sreye bir dakika diyene
bin yıl
bir gün gibi gelir
Ve ondan beri
nedendir ki
yanlış gider saatler bu denli
Neden
hep bu dakikada durur göstergeler

Kimin hakkı var
bu süreyi
bir dakika diye adlandırmaya
Ve geçip gittiğinde karanlık
ne kaldı ki geriye güneşten

Sol Sağ Sol Sağ

Bir solcu
bir solcunun
yalnızca
solcu olduğundan dolayı
bir sağcıdan
daha iyi olduğunu
düşünürse
sağcı olacak kadar
kendini beğenmiş olur
Bir sağcı
bir sağcının
yalnızca sağcı olduğu için
bir solcudan daha iyi olduğunu düşünürse
aşırı sağcı olacak kadar
beğenmiş olur kendini

Ve ben
sağcılara
ve aşırı sağcılara karşı olduğumdan dolayı
sağcılardan
daha iyi olduklarını
düşünen
solculara karşıyım
ve onlara karşı olduğum için
bazen
onlardan daha iyi olduğumu düşünme
hakkım olduğunu düşünüyorum

Şiddet

Şiddet,
birinin birini boğazladığında
değil
Birinin,
"Seni seviyorum,
sen benimsin!"
dediği anda başlar

Hastalar öldürüldüğünde
değil
Birinin,
"Sen hastasın:
Benim dediğimi yapmalısın"
dediği anda başlar
şiddet

Şiddet
Anababaların
itaatli çocuklarına hükmettikleri
ve papalar ve öğretmenler ve anababaların
kendine hakim ol
dediği anda başlar

Devletin

“Şiddete karşı mücadelede
şiddet olmamalı,
benim şiddetim dışında”
dediği anda egemendir şiddet

Şiddet

Herhangi biri
ya da herhangi birşeyin
eleştirilemeyecek denli yüce
ya da kutsal olduğu yerde egemendir

Ya da

eleştirinin
birşey yapamayıp
yalnızca konuşabildiği
ve azizlerin
ve yücelerin
konuşmaktan daha çok şey
yapabildikleri yerde

“Şiddet kullanabilirsin”
dendiği yerde egemendir şiddet
ama sıkça da
“Sen
şiddet kullanamazsın”
dendiği yerde egemen

Şiddet,
Kendi karşıtlarını hapsedip
onlara,
şiddeti körükleyenler olarak
iftira ettiği yerde egemendir

Şöyle yazar şiddetin anayasasında:
"Bizim yaptığımız haklı,
şiddettir diğerlerinin
yaptığı"

Belki şiddet,
şiddetle yenilemez
ama
şiddetsiz de belki

Birleştirmeler

şairin,
sözcükleri birleştiren biri
olduğu söylenir

Doğru değıl

Bir şair,
sözcüklerin
azbuçuk
birarada tuttuğu kişidir

Eğer şanslıysa

Deler geçer onu
sözcükler
şanssızsa eğer

Ne Olduğu

Saçma
diyor akıl
Ne ise odur
diyor sevgi

Mutsuzluktur
diyor hesap
Acıdan başka şey değildir
diyor korku
Çıkmazdır
diyor anlayış
Ne ise odur
diyor sevgi

Gölünç
diyor gurur
Hafifmeşreptir
diyor ihtiyat
Olanaksız
diyor deneyim
Ne ise odur
diyor sevgi

Küçücük Birşey

Catherine için

Ne olduğunu bilmiyorum sevginin
ama şöyle birşey olabilir örneğin:

Eve döndüğünde yurtdışından
"bir susıçanı gördüm" dediğinde
gururla
ve ben uyandığımda gece
ve ertesi gün çalışırken
anımsayıp bu sözcükleri
bu sözcükleri
bir daha duymak istemek ondan
özlemle
ve de
onları ilk söylediğindeki
yüz ifadesini bir daha görmek istemek

Belki sevgi bu diye düşünüyorum
Ya da en azından buna yakın birşey

Kış Bahçesi

Sarı ve kırmızı pullu
mektubunun
zarfını ekdim
saksıya

Sularsam onu
hergün
büyür bana
mektupların

Güzel
ve hüznü mektuplar
ve mektuplar
senin kokunu taşıyan

Yılın bu geç zamanında
değil de
daha önce
yapmış olsaydım keşke

Acıyan

Acı veren nedir
seni
yitirdiğimde?

Başım değil
vücudum değil
kollarım
ve bacaklarım değil

Onlar yorgun
ama ağırmıyor hiçbiri
ya da rahatsız edici değil
bacağımın her zaman ağırdığından
daha fazla

Acı vermiyor
soluk almam
Biraz daralıyor ama
soğuk algınlığından daha az

Sırtıma acı vermiyor
mideme de
ağırmıyor böbreklerim
acı vermiyor yüreğime

Neden
kaldıramıyorum
öyleyse
seni yitirmeyi?

Bir Mucize İçin Önalıştırmalar

Beklemek
boş inşaat sahasında
kapalı gözlerle
o eski evin
yeniden orda durup
eskisi gibi olmasını beklemek

Durmuş saate bakmak
o denli uzun
hareket edinceye dek yeniden
saniye göstergesi

Seni düşünmek
Ta ki
sana olan sevgi
mutlu oluncaya dek yeniden

Kolaydır artık
ölüleri diriltmek yeniden

Status quo

Silahlanma yarışı zamanında

Olduğu gibi
kalmasını isteyen
dünyanın,
dünyanın
varolmasını istemeyendir

Önlemler

Neyi kurtarır insan
sarsıldığında yeryüzü?
Ne mücevher ne de para
Dışarı fırlar
Elinde
boş bir kuş kafesi
kuş çoktan ölmüş
Kafestir kurtarılan

Henüz sarsılmıyor yeryüzü
yalnızca
ilk hayvanlar
kaçışmaya başlamış
Yanılğı olabilir
İçinde oturduğum ev sağlam
Depreme dayanıklı
Evet. Doğru

Ölü bir kuş gördüm
bugün yolda
Temkinli olmakta
yarar var
Boş bir kafes alacağım
kendime
Elime alacağım
birşey olursa

Üç Taş

"Daha ne kadar yaşarım
umudumu yitirdikten
sonra?"
diye sordum üç taşa

"Kaç dakika
nefessiz durabilirsen su altında,
işte o kadar yıl daha"
dedi birinci taş

"Umutsuz yaşamak
istediğin kadar
yaşayabilirsin umutsuz"
dedi ikincisi

Güldü üçüncü taş:
"Ne denli yaşam diyebildiğine bağlı bu
yitirdikten sonra
umudunu"

Çaresizliğe Övgü

Çaresiz bir eylemdir
çaresizliği aşağılamak
çaresizliktir çünkü hayatımızı hayat yapan
Kaçmaya çalıştığımızı
sonuna kadar düşünür
Görmek istemediklerimizin
yüzüne bakar

Ondan daha yüzeysel biri
Ondan daha iyi gerekçeleri olan biri yok
Tüm bu
onun ve bizim bildiğimizin
karşısında olduğu gibi olmaya
daha fazla hakkı olan yok

Sabah erkenden neredeyse mutlu hisseder kendini
Yavaş yavaş kendini tanır
Biriyle konuştuğu
İlk sözcüklerden sonra bilmeye başlar:
Sevinçli değildir
kendisidir fazla

Çaresizliğin de değişik havaları ve zaafı vardır
Aklının bir güç, bir yetenek
yoksa bir zaaf mı olduğunu bilmiyor kendisi
Kızgın olabilir
İğneleyici ve haksız davranabilir
Kendi saygınlığını düşünebilir fazlasıyla

Ancak çaresizliğe cesaret olmadan
belki daha az saygınlık bulunurdu
Daha az dürüstlük
Güce karşı
daha az güçsüzlüğün gururu
Haksızlıktır lanetlemek çaresizliği
Olmasaydı çaresizlik
çaresiz olurduk hepimiz

Çocuk Oyunu Değil

Bir çocuk parkı
Çocuklar için
Biraz sıradan
Tasasız
Sevinçle oynanan
Bir çocuk parkı
bir çocuk parkıydı yalnızca

Orası yasak bir bölge
şimdi
Führer'in ırkından olmayan
Çocuklara
yasak

Çocuk oyunu değil artık
İrk dışı çocuk olarak
Çocuk parkına gitmek
Tehlikeli bir oyun artık
Bundan dolayı götürülmek
Sen
Annen ve baban
Anlıyor musun?
Götürülmek
Kimbilir nereye?

Pragmatizm

Düşünmek:

Bu
dünyada
huzura
kavuşmanın
bir
yolu

Ancak
başka
hiç
birşey
düşünememek
huzursuz
ediyor
insanı

Yalancının Mumu Yalanı

Yalancının
mumu
hiç
te
öyle
yatsıda
falan
sönmez

Buna
inananların
ömürleri
çok
daha
erken
söner
çoğu

Alışkın olmadığınız
bir yandan
yaklaşıyor özgürlüğe

Özgürlüğe
beğenmediğiniz bir biçimde
yaklaşıyor

Özgürlüğe
asılıyor
Ne istiyor ondan

Uzak dur ha
bir adım daha atarsan
vururuz

Biz
özgürlüğü
kendine fazla yaklaşanlardan
koruruz

Şimd'Umut

Umutluyum

Umutlu olduğumu
umut ediyorum

Korkarım umutlu değilim
yalnızca
umutlu olduğumu umut ediyorum
korkarım
ama
hala
hala umutlu olduğumu
umut ediyorum

Toplayan

Ölümü
toplamak
yaşamın
kenarında

Sahip olmak değil
ona
hayır
onu yolup
çiçeği
gasp edilmiş olarak
toprağa yeniden düşen
köklerinden
ayırmak için

Kopardım
ölümü
Sarıp solmalı
ve ölmeli
benimle

•Elimde
tutuyorum
çiçek açmış ölümü
yaşayarak

Yaşayarak

Alışmamalı

Cinayet işlememeli
İhanet etmemeliyim
Biliyorum.

Bir üçüncü şey öğrenmeli:
Alışmamalıyım

Eğer alışırsam
ele veririm
alışmayanları

Alışırsam eğer
katlederim
ihanet etmeye
ve öldürmeye
ve alışmaya
alışmayanları

Yalnızca başlangıca bile alışsam
Sonuca da alışmaya başlamış olurum

Açık Eksiltme

Onlar pazarlık yapan Yahudi değil
Anlaşılır kolayca
Yaşıyorlar çünkü
Pazarlık yapan altı milyon Yahudi öldü

Yaşıyor ve protesto ediyor onlar:
Haksızlık yapıyor bize
Altı değil
Beş buçuk milyonu yalnızca

Onlar yaşıyor ve karşı çıkıyorlar
Acı haksızlığa:
Beş buçuk değil
Beş milyonu yalnızca beş

Yalnızca beş milyon
Haksızlık ediliyor bize
Beş milyon yalnızca

Var mı eksilten?

Vatandaşlığa Alınma

Beyaz eller
Kırmızı saçlar
Mavi gözler

Beyaz taşlar
Kırmızı kan
Mavi dudaklar

Beyaz kemikler
Kırmızı kum
Mavi gökyüzü

Başsavcı Siegfried Buback'ın Ölümü Üzerine

1.

Ne söyleyeyim
Tanımadığım
yaptıkları
ve söylediklerinin bazılarından dolayı
yalnızca birazcık tanıdığımı sandığımı
kurşunlardan parçalanmış
sokakta yatan
ölü bir insana ilişkin?

2.

Bu et parçası
çocuktuk bir zamanlar
ve oynamıştı

Bu et parçası
sevgi dolu
bir babaydı bir zamanlar

Bu et parçası
Adil davrandığını sanıp
adil olmayan şeyler yaptı

Bu et parçası
bir insandı bir zamanlar
ve herhalde

Daha iyi bir insan
olurdu
daha iyi bir dünyada

3.

Ama yeterli mi bu?

Aynı şey

insanlık dışılıklarından dolayı

kötü bir ünle kirlenmiş

ve mahkum edilmiş olarak

tarihe karışan

başka insanlar hakkında

söylenemez miydi?

4.

Onun adalet sandığı

insanları

ürkütürdü

Onun adalet sandığı

kötüye çıkardı

adaletin adını

Ardından söylenenler

yalnızca

öylesine söylenen şeylerdi

5.

Hayatında yaptıkları

dondururdu

yüreğini

Şimdi yağ mı bağlamalı

yüreğim

ölümünden dolayı

6.

Ona olan nefret
yardımcı oldu
yüreklerin taşlaşmasına

Ölümü

yaşam yapıtlarının
devamına

Ölümü

yardımcı olacak
düşünceleri ona doğru çekmeye

Ve böylece bu insanın
yalnızca bir parçası olduğu
haksızlığın örtülmesine yardımcı olacak

Yalnızca bundan dolayı bile
Yaşamından olduğu kadar
dehşete düştüğüm
ölümünü de onaylayamam

7.

Daha iyi olurdu
öyle ölmesiydi
öyle bir insan

Daha iyi olurdu
öyle yaşamasaydı
bir insan

Başarı

On yaşımda dünyaya geldim
Yirmi yaşımda öldüm

Otuzumda ölmekte olduğumu
Kırkımda biliyordum ölmüş olduğumu

Ellimde konuşma yapmaya başladım cenaze törenlerinde
Altmışımda meşhurdum bir konuşmacı olarak

Yetmişimde yaşamdan
Seksenimde sevgiden söz ediyordum

Doksanımda söz ediyorum gelecekte
Yüz yaşımda gençleştiriyorum kendimi

Geri Bakış

Ve diyorum ki:
Sevgiyi düşünüyorum daha
Ama
unutmaya başlıyorum kavgayı

Ve diyorum ki:
İnanmaya başlıyorum
kavganın unutulmasına ilişkin
dediğime

Ve biliyorum ki:
Söylediğim ve düşündüğüm
doğru değil
İnanmıyorum unuttuğuma

Sevgiyi unutamam
kavgayı unutamam
yalnızca dediğim ve düşündüğüm
yalnızca yalan söyledikim ve inandığımı

Sakat Mucizesi

Ve topal koşarak uzaklaştığında
görüyordu onu kör
onun dilsiz kardeşinden
işitti sağır

"Kardeşine söyle
gözlerini kapatıp
değneğiyle vursun rastgele"
dedi sağır dilsiz

Körün değneği
köşesinde buldu topalı
Çıglıklarını işitti dilsiz
ve işaretlerle anlattı sağıra

Sağır başını salladı
"Böylece herşey eskisi gibi kalır
Topal ancak
kör onu gördüğü sürece koşabilir"

Karıştırmaca

Geceyi rüyalarımle karıştırdım
rüyalarımı umudumle karıştırdım
ve umudumu benliğimle karıştırdım
ve benliğimi şiirlerimle karıştırdım

Şiirlerimi bir kadınla karıştırdım
bir kadını sevgisiyle karıştırdım
sevgisini kucağıyla karıştırdım
kucağını huzurla - huzuru gecemle

Böylece herşeyi herşeyle karıştırdım
Mabed avlusundaki kötü sarraf
Mabedi zenginliğiyle karıştırdım
Zenginliği de oyalamakla

Şimdiyse zaman beni oyalıyor
Büyük değişim beni de kapıyor
Senedin günü geldi
Sarraflar yıkılıyor

Raslantı değildir
altını bakırla karıştıran
Sikkeyi üzerindeki kafalarla
ve gümüşü çöple

Bir kol hareketiyle zenginlik
basamaklarındaki tozlara karıştırılıyor tapınağın
Yoksulken zengin oldum
Param çinilere saçılır

Karşı koyamıyorum
ama görüyorum gerçeği
tek geçerli para
bu bedeldir

Dengi Dengine

Şiir
daha doğru oluyor
Dünya
daha yanlış

Gereksizi
siliyorum
Gereken
belirleniyor

Dünya
gerekeni siliyor
bulanıyor
gereksiz

Dünya
korkutuyor beni
daha güçsüzdür diye
bir şiiirden

Yanıt

Şöyle dedi
biri taşlara:
İnsanca davranın

Taşlarsa şöyle:
Sert değiliz yeterince
henüz

Vur Öldür

Önce zamanı
sonra bir sineği
belki bir fareyi
sonra olası birçok insanı
sonra yeniden zamanı

Meslek Seçimi

Yani
şimdi siz
ulu ışığı mı
oluyorsunuz?
insanlığın

İyi!
Ama ben de
o zaman çok özel birşey
artık neredeyse
bulunmayan
biraz modası geçmiş
fener tutuşturucunuz olmak
istiyorum

Tutuşturacağım!
Hepinizi!

Savunma Durumunda

Hangisi olacak
halkların
son sözü

"Suçlu olan sizdiniz"
"Hayır siz"
"Hayır, yalnızca siz"

Unutmaya Karşı

Unutmak istemediğimi
hatırlamak istiyorum
Ben ben olmak istiyorum çünkü
Unutmak istediğimi
hatırlamak istiyorum
Fazla acı çekmek istemiyorum çünkü

Unutmak istediğimi
unutmamak istediğimi
hatırlamak istiyorum
kendimi tanımak istiyorum çünkü

Düşünemem
hatırlamadan
isteyemem
hatırlamadan
sevemem
umut edemem
unutamam
hatırlamadan

Unutulan herşeyi
hatırlamak istiyorum
Koruyamam
hatırlamazsam eğer
ne kendimi ne de çocuklarımı

Hatırlamak istiyorum
geçmişi ve geleceği
ve hatırlamak istiyorum
yakında unutmak zorunda olduğumu
ve hatırlamak istiyorum
yakında unutulmuş olacağımı

Son Uyarı

Vazgeçmezsek eğer
günlük
küçük endişelerimiz
ve umudumuzla
sevgimiz
korkularımız
tasalarımız
ve özlemlerimizle
uğraşmaktan
batıp gider dünya

Vazgeçersek
günlük
küçük endişelerimiz
ve umudumuzla
sevgimiz
tasalarımız
ve özlemlerimizle
uğraşmaktan
batmış demektir dünya

Sorular ve Yanıtlar

Nereye gitti özgürlük?
Dört yana saçıldı
Peki ya demokrasi?
Kodesi boyladı pemperişan

Umut nereye gitti?
Anayasaya
Ya hayal kırıklığı?
Yorumlarına

Kim dinler adaleti?
Nerede otursun?
Ne zaman döner özgürlük?
Kime kurban edilir?

Nereye gitti sorular?
Makaslara
Ne getirdiler?
Sırf kağıt

Nereye gitti yanıtlar
Makinalı tüfeklere
Ne getirdiler?
Ölüler ölüler

Şakadan Anlamaz

Bu
oğlanlar
şakadan
taşlıyor
kurbağaları

Kurbağalar
gerçekten
ölüyor

Roketler
ve düzeni
insan pahasına kuran
yeni yasalar üretildiğinde
susmak
daha rahat olurdu
Hele
duyarlı olan daha
ve yaralanabilen birisi için

O susmadı
ve ne kadar hissettiyse
ve ne kadar yaralanmışsa da
ta içinden
o kadar direndi
suskunluğa itilmeye

Ve onu konuşturan
görev duygusu değil
duygu ortaklığı olduğundan
Yavan değil
kendinden,
fikirlerinden,
esprileri
ve öykülerinden
oluşur sözleri
Ve ertesi gün
kurumayıp
yaşamaya devam eder söyledikleri

O belki
(kimbilir)
daha uzun yaşırdı
Acı verdiğinde susmuş olsaydı
Ancak o zaman
yaşamı
o denli kendi yaşamı olmazdı
O
yaşamak istediği
bizim de
tanık olduğumuz gibi

Örtülü Tablo

Özgürlüğü
karılarını
sevdikleri gibi
seviyorlar
karanlıkta

El yordamıyla gezinip
bakmaya
cesaret edemiyorlar
orasına

Bir Fark

Bir faşistten
daha öte
olmayan biri
faşisttir belki

Ama
Antifaşist
olmaktan öte
birşey olmayan biri
antifaşist değildir belki

Bir Peygamber

Bu kaçık
geleceği
hatırlıyor

Geceden önce
kararan
gözüyle

Sessizlikten önce
duymayan
kulağıyla

Ateşten önce
yanan
beyniyle

Çılgılığıyla

Sözcükler

Sözcüklerimin heceleri döküldüğünde yorgunluktan
ve saçma sapan hatalar başladığında daktiloda
uykuya dalmak istediğim
ve engelleyemediğim
olup bitenlere dünyada
yas için nöbet tutmak istemediğimde artık

orda burda bir sözcük süslenip şarkı mırıldanmaya başlar ve bir
yarım düşünce saçını tarayıp
daha demin yutamadığı birşeyden yutkunan
şimdi bakınıp
ve o yarım düşünceyi elinden tutup ona
gel
diyen bir başkasını arar

Ve ondan sonra o yorgun sözcüklerden birkaçı
ve kendine gülen birkaç tuş hatası
yarım ya da tüm düşüncelerle birlikte ya da onlarsız
şu Londra sefaletinden kalkıp denizi ovayı ve dağları aşarak
hep aynı yere uçarlar

Ve sabah bahçeye açılan merdiveni inip
öylece durup baktığında dikkatlice
onları orada oturmuş çırpınırken görebilirsin
biraz üşümüş ve belki biraz da kaybolmuş gibi
ve gerçekten senle oldukları için şaşımışlar gibi mutluluktan

Seni

Daha yakında düşünmemek seni
ve seni daha uzakta düşünmemek
seni olduğun yerde düşünmek
çünkü olduğun yerde gerçeksin sen

Daha yaşlı düşünmemek seni
ve seni daha genç düşünmemek
ne daha büyük ne daha küçük
ne daha sıcak ne daha soğuk

Seni düşünmek ve özlemini çekmek senin
görmek istemek seni
ve seni sevmek
olduğun gibi

Düşünce Özgürlüğü

Dudaklarını düşündüğümde senin
birşeyler anlatırken bana sen
söylediklerini
ve düşüncelerini
konuşurken
gözlerinin ifadesini
düşünüyorum

Ama dudaklarını düşündüğümde senin
dudaklarımdayken benim
dudaklarını
ve dudaklarını
ve dudaklarını
ve kucağını
ve gözlerini
düşünüyorum

Bilinmeyen

Gözlerim var
çünkü seni görüyorum
Kulaklarım var
çünkü duyuyorum seni
Dudaklarım var
öpüyorum çünkü seni

Görüp duymadığımda seni
aynı mı olur
göz ve kulaklarım
ve yine
aynı mı olur dudaklarım
öpmediğimde seni?

Gerekli Sorular

Ağırlığı
korkunun
Boyu ve eni
Sevginin
Özlemin rengi
gölgede
ve güneşte

Ne kadar taş
yutulmalı
mutluluğun
cezası olarak
ve
ne kadar derin kazmalı
Süt ve bal
verene dek
toprak

Ayrılık

İlk gün kolaydı
İkinci gün biraz zor
Üçüncü gün daha zor ikinciden

Günden güne daha zor
Öylesine zordu ki yedinci gün
dayanılmayacakmış gibi neredeyse

Şimdiyse
özlemini çekerim
yedinci günün

Sensiz

Hiç birşey değil
sensiz
ama değil aynısı

Hiç birşey değil
sensiz
ama biraz daha az belki

Hiç birşey değil
ama daha az
ve daha az

Belki hiç birşey değil
sensiz
ama birşey de değil pek

Gündüz Düşü

Susadığımda
fincanı
kapalı gözlerle
eğip
içiyorum
yorgunluktan

Gözümü
açtığımda
o yok çünkü
ve gidip
çay yapamayacak
denli yorgunum

O denli uyanığım ki
seni öpüyor
ve okşuyor
ve seni duyuyor
ve her yudumdan sonra
konuşuyorum seninle

Fazlaca uyanığım
gözümü açıp
seni görmek istemek
ve burada
olmadığını görmek
için

Rüyamda

Yaşadığımı görüyorum rüyamda
Seni tanımış olduğumu
(Birdenbire, hiç beklenmedik, olasıymış gibi sanki)
Birbirimizi sevdiğimizi görüyorum

Birbirimizi halen sevdiğimizi görüyorum rüyamda
Bir başka adamı tanıdığını görüyorum
Onu sevdiğini söylediğini
ama beni de sevmeye devam etmek istediğini
ona söylediğini görüyorum rüyamda
onun da bunu anladığını söylediğini
ve birbirimizi
sevmeye devam edebileceğimizi görüyorum rüyamda
(olasıymış gibi sanki)

Onun bunu kaldıramadığını söylediğini görüyorum
(pek birdenbire değil pek beklenmedik değil)
Rüyamda görüyorum
sevгимizi yalnızca dostluğa dönüştürmeyi deneyip
ama mutlaka sürdürmek istediğini söylediğini
Görüyorum rüyamda bunu anladığını söylediğini onun
(olasıymış gibi sanki)

Bunu kabullendiğimi görüyorum rüyamda
Yaşamın ve çalışmanın sürdüğünü görüyorum
Onunla herşeyi konuştuğunu
ve o da aynen senin istediğin gibi seninle
Rüyamda görüyorum dostluğumuzu kabullendiğini onun ve
ermişiz muradımıza
sonra çıkalım kerevetimize
(sanki olasıymış gibi)

Sadakat

Tutulmayan bir söz
sözedilen
bir caniliktir

Ancak
tutulmamış olmayan bir söz
sözedilmeyen
bir canilik olmayabilir mi?

Yirmisekiz Soru

(Gecikmiş bir doğum günü şiiri)

Yedi sorum var:

Nasıl mutlu olabilirsin?

Altı sorum var sorulacak:

Ne olacak insanlara

Beş sorum var

(Her parmağa bir tane):

Nasıl dayanabilirim bunca zaman
görünceye dek seni yeniden?

Dört sorum var

(senin için) dört yapraklı yonca

Üç sorum var

(eskiler) sana senin üç dileğine

İki sorum var:

Ne olabilirim senin için ne olmamalıyım?

Bir sorum var:

Nasıl mutlu görebilirim seni?

Rüya

Gece yanıma geldiğinde ölüm

"Daha değil"

dedim.

Sordu:

"Neden daha değil?"

"Ne diyeceğimi bilemedim"

Başını sallayıp

yavaşça çekildi

gölgelere

Neden daha değil?

Sevgili

Yok mu bir yanıtın?

Don Kişot'un Son Sözü

Yeldeğirmenin
o korkunç kanatlarını
burnunun dibinde
göreni götürür
yüreğı
başı
ve mızrağı
deve karşı
savaşına

Ama
o yeldeğirmenlerinin kanatlarını
hayaletlerin
kahkahasından sonra da
hala gözünün
önünde görürse
ve devi
hala kafasında bulundurursa
yüreğini deler
mızrak onun

Olay

Daha
yazıyorum sana
seni sevdiğimi

Seni sevdiğimi
yazıyorum
ve yanımda olmadığını

ama yalnız olmadığını:
Çünkü
kendi yanımda oturuyorum

Kendime bakıyor
başımı sallıyorum
ve uzatıyorum elimi

Kendime dokunuyor
ve seviniyorum
varolduğum için daha

Sana yazarken
yalnız olmadığımı
seviniyorum

Kafamı kaldırıyor
görüyorum ki:
Artık burda yoğum

Sana mı
geldim?
Artık yazamıyorum

Ama Yeniden

Ama
döndün
Sen
yeniden
geldin

Sen
sen varsın
sen varsın yeniden
sen olduğun için
ben varım yeniden

Geldin
sen
yeniden
ve her zaman
yeniden sen

Sen
sen
sen ve ben
her zaman yeniden
ve yeniden

Neydi O?

Sensiz olmak
tamamen sensiz
ve yavaş yavaş
unutmaya başlamak
unutmak tamamen
seninle nasıl olduğunu
tamamen seninle
ondan sonra yarım
yarım senle yarım sensiz
ve eninde sonunda
tamamen sensiz

Ne olmadan tamamen?
Neydi ki o:
"Senle olmak"
Neydi: "Sen
sen sen sen sen
sen ve ben?
"Biz idik
ve neydi
bu biz?

İnsan neslinin son bireyleri
bundan söz edecek belki
Nasıldı
otlar ve hayvanların varolduğu
ve insanın onlarla birlikte yaşadığı zaman
Ve biri soracak:
"Neydi:
Hayvan?"

Benden
birşey kalıp ta geriye
soracak mı:
"Neydi:
Sen?"

Huzur Getiren

Huzur getirenin
mutluluk olduğunu
düşünürdüm hep

Meğer
daha derin huzuru
mutsuzluk getirirmiş

Rüyasız
uyuyormuş gibi
uyanığım

Aslında
nefes almam gerekmezmiş gibi
nefes alıyorum

Yalnızca
uykudan yorulmuş gibi
bitkinim

Seni Düşünmek

Seni düşünüp te
mutsuz olmak
Neden?

Düşünebilmek
mutsuzluk değil ki
ve düşünebilmek
seni
seni
olduğun gibi
seni
hareket ettiğin gibi
sesini
gözlerini
seni
varolduğun gibi
Kalır mı ki
ne yer
ne de sıkışıklık
(benim onu
onun da beni tanıdığı gibi)
gerçek mutsuzluğa?

Sol Bir Aşk Şiiri mi

"Sol bir aşk şiiri
öyle olmalı ki
kimse farkedemesin
bir aşk şiiri olduğunu"

"Öyle mi dersin
yoldaş
farketmemeli mi
dışarda kalan
bunun bir aşk şiiri
olduğunu?"

"Hayır
bence
bunun sol bir şiir olduğu farkedilmemeli
yoksa herhalde
yalnızca sıkıntılı sol bir aşk şiiri olurdu"

Ben

Başkalarının açlık dediği
doyurur beni
Mutsuzluk dediği başkalarının
mutluluğumdur benim

Ben bir çiçek değilim
yosun değil
Bin yıldır taşın içine işleyen
Bir likenim ben

Bir ağaç olmak isterim
Bir ömür boyu
köklerine ilişip senin
gece gündüz içmek

Bir insan olmak isterim
ve bir insan gibi yaşamak
ve bir insan gibi ölmek
Seni seviyorum

Rahatlama

Ülkeler ve aylar olduğunda
aramızda
ve sensiz olduğumda
tümüyle sensiz değilim artık

çünkü yaşadıklarını
birlikte yaşamayı öğreniyorum
çünkü düşünmek ve umut etmek istiyorum
düşündüğün ve umut ettiklerini

Seninle sevinir
üzülürüm seninle
ve hissetmeye çalışırım
hissettiklerini

Günün birinde
bıktığında benden
belki bana da kolay gelir
kendimden bıkmak

Sen

Özgürlüksün
özgürlüğün olmadığı yerde
Saygınlığın olmadığı yerde
saygınlık
Sıcaklık
sıcaklığın olmadığı yerde
İnsanın insana yakın olmadığı yerde
yakınlık ve sıcaklıksın
Kalbisin kalpsiz dünyanın

Dudakların ve dilin
hem soru hem yanıtır
Huzur gibi birşey
kollarında ve kucağında
Ayrılmak zorunda oluş sende
yeniden geri dönüşe varır
Geleceğin başlangıcısın
Kalbisin kalpsiz dünyanın

Sen ne farz
ne de felsefesin
ne kural ne de mal-mülk
insanın yapıştığı
Sen yaşayan bir insan
bir kadınsın
yanılan ve şüphelenen ve iyi olan
Kalbisin kalpsiz dünyanın

Seçenek

Seni yitireceğimi varsayalım
ve bir kez daha görüp görmemeye
karar vereceğimi

Bir kez daha gördüğümde seni
on kat daha mutsuzluk
on kat daha az mutluluk getireceğini
bilerek

Hangisini seçerdim?

Seni yeniden görmenin mutluluğuyla
kendimden geçerdim

Kendisinin
gerçek bir demokrasi olmadığı
söylenemeyecek
bir demokrasi
gerçek bir demokrasi midir
gerçekten?

Olası mı?

Fare,
fare kapanında
ölü bir kedi
gördüğünden bu yana
devrim planları yapmakta

Uykusuz Gece

Ölü kuşlar
ötüyor
kafamda

Kafamda
ölüm kuşları
ötüyor

Hep aynı şey
bense
anlamıyorum onları

Yiğit Sisy'nin Türküsü

Sana adamak istedim kendimi
Hasret kaldım kendi kendime
Kendimi çoktan kazanmıştım
ve düşünmek istedim kendimi

Kendimi satınalmak istedim
İç dükkanda aradım beni
Yüzüm hiç bir yerde yoktu
Devam ettim yoluma

Çalmak istedim kendimi
Hiç korunmasız buldum beni
Ancak taş gibi ağırdım
Zorlanmak zorundaydım

Omuz verip
yokuş yukarı yuvarlamak istedim kendimi
Kendi içime düştüm
susmak zorundayım

Sondan Önceki Versiyon

Önümde
şiiirim
dün iyice düzelttim
bir daha
yavaş
ve yüksek sesle
okudum

Şimdi artık
hiç hatası
kalmadı
ve içeriği
biçimine uygun
ölüdür
yalnızca

Belki onu
bir daha
değiştirip
ve bir kez daha
düzeltmem gerek
ki
atayım onu

Kur

Dün gel bana
ve yine gel geçen yaz
O zaman bekler olurum seni
ve yeterince genç

Mutlu olacağız
tufandan önceki hayvanlar gibi
ve susadığımızda
hissedeceğiz
yağmurun geleceğini

Sonsöz Yerine

Ne yazdıysam
yaşama karşı
yaşam için yazılmıştır

Ne yazdıysam
ölüm için
ölüme karşı yazılmıştır

Erich Fried

Seçmeler

Benim Marxım senin Marxının
sakalını yolar

Benim Engelsim senin Engelsinin
dişlerini döktürür

Benim Leninim senin Lenininin
kemiklerini kırar

Bizim Stalinimiz sizin Stalininizi
ensesinden vurur

Bizim Troçkimiz sizin Troçkinizin
kafasını yarar

Bizim Maomuz sizin Maonuzu
Yangtze nehrinde boğar

Kapatmasın diye bundan böyle
zaferin yolunu

PAPİRÜS
YAYINLARI

ISBN 975-7432-48-2

9 789757 432487